

Dynamický nákupní systém – zkušenosti MPSV

Dynamické nákupní systémy (dále jen „DNS“) jsou v současné době dost rozšířené, ale ne každý zadavatel zatím měl možnost se s nimi v praxi setkat a ocenit jejich přínos. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) využívá DNS již několik let. Během této praxe administrovalo okolo deseti DNS, na dodávky i na služby, dle minulé právní úpravy i té současné, ministerské i resortní. V neposlední řadě stojí za zmínku, že ministerstvo používá pro hodnocení nejen nejnižší nabídkovou cenu, ale v některých vhodných případech i kvalitativní kritéria.

DNS je vhodný i pro služby

DNS se dle § 138 odst. 1 ZZVZ rozumí plně elektronický, otevřený systém pro zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného, obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací. Co je to ale ono zmíněné běžné a obecně dostupné? Většina si asi vybaví nákup nábytku, výpočetní techniky či drogistického zboží. DNS má ale mnohem širší využití a běžné a obecně dostupné komodity, služby či práce se budou u jednotlivých zadavatelů lišit, a to dle jejich zaměření a potřeb. Ministerstvo začalo využití DNS zvažovat poprvé koncem roku 2015, kdy se řešilo, jak co nejlépe zadávat evaluace – tj. odborné služby, jejichž předmětem je systematické a objektivní hodnocení probíhajících nebo dokončených projektů, programů nebo politik, jejich nastavení, implementace a dosažených výsledků. Hledalo se řešení pro služby v předpokládané hodnotě přes 45 mil. Kč bez DPH v letech 2016–2023. Krátce na to ministerstvo zavedlo i další DNS na služby, a to konkrétně pro technické a logistické

zajištění standardních akcí a pro standardní grafické a tiskařské služby.

DNS na ministerstvu zvítězil pro své výhody

DNS je velmi efektivní řešení – jde o elektronický systém a při využití vzorových dokumentů se snadno může stát jednoduchým a standardizovaným administrativním procesem, který ocení administrátoři i dodavatelé. Navíc umožňuje přístup k veřejným zakázkám i menším dodavatelům.

Jde také o řešení flexibilní. To pomůže zadavateli zejména v případech, kdy je sice obecně známá potřeba, avšak některé její aspekty se v průběhu času a dle okolností výrazně liší. Příkladem může být standardizovaná akce. Těch MPSV v období 2016–2018 uspořádalo 60 jen prostřednictvím DNS v celkové předpokládané hodnotě okolo 18 mil. Kč bez DPH. Ač jsou akce standardizované, ve specifikaci se pak samozřejmě liší – jedná se o malé akce pro pár specialistů v regionu i o velké několikadenní mezinárodní konference, se zajištěním tlumočení a audiovizuální techniky, vyzvednutí zahraničních řečníků na letišti, ubytování hostů či večerním programem. Předpokládaná hodnota akcí se pohybovala od 25 tis. do 3 mil. Kč bez DPH. DNS umožňuje reagovat na aktuální potřeby a odůvodněné požadavky zadavatele, jakož i získat nejvýhodnější cenu na trhu.

V neposlední řadě je obrovskou výhodou DNS i jeho otevřenost. Do DNS může být zařazen dodavatel, který splní požadované podmínky kdykoli v průběhu trvání DNS.

DNS je také ideálním nástrojem k podpoře udržitelného a odpovědného přístupu k nakupování. Jednotlivé příležitosti (jako podpora malých a sociálních podniků, podpora etického nakupování či podpora ekologicky šetrných řešení) se mohou neustále pravidelně opakovat, a tak se přínos tohoto přístupu násobí. Z vyhodnocení ministerstva vyplývá, že jen požadavek na ekologicky šetrná řešení je/byl používán pravidelně v minimálně šesti DNS v souhrnné předpokládané hodnotě

cca 350 mil. Kč bez DPH, ve více než 100 dílčích veřejných zakázkách.

Jak dodavatelům pomoci překonat jejich obavy

DNS funguje jako dvoufázový. V první fázi zadavatel DNS zavede. V další fázi pak v zavedeném DNS zadává jednotlivé dílčí veřejné zakázky podle pravidel DNS. Zadavatel vždy oslovuje výzvou k podání nabídky všechny zařazené (kvalifikované) dodavatele. Zadavatel má navíc možnost se zahájením zadávání dílčích veřejných zakázek vyčkat do doby, kdy již má zařazený dostatečný počet dodavatelů tak, aby soutěž byla opravdu přínosná.

Na první pohled docela složitý proces. Pro řadu dodavatelů se tak může zpočátku jevit zařazení do DNS jako příliš náročné a zbytečné je odradit. Vhodné kroky mohou zmírněnou bariéru dodavatelům pomoci překonat. Ministerstvo vypracovalo jednoduchou brožurku, kde velmi laicky představuje, co to DNS je. Také pořádá při zavádění DNS technické vzdělávací školení o DNS pro potenciální dodavatele, které je otevřené všem a je poskytováno bezplatně. Cílem je pomoci potenciálním dodavatelům zorientovat se v zadávací dokumentaci, požadavcích zadavatele a seznámit je s elektronickým nástrojem NEN. Pro nové dodavatele může takové školení být zcela klíčové v rozhodnutí, zda se o DNS vůbec zajímat. Obsahem školení však nejsou nové informace nad rámec zadávacích podmínek. Pro dodavatele zbýhlé v podávání nabídek je tak takové školení zpravidla bez přidané hodnoty a neúčastní se jej.

Ministerstvo také vypracovalo pro dodavatele tzv. formulář žádosti o účast a následně v dílčích veřejných zakázkách začalo používat tzv. formulář nabídky. Jde o jakýsi podklad pro dodavatele, kde již pouze doplňují údaje a informace do vyznačených míst předloženého vzoru, případně dokládají dokumenty jako přílohu (doklady ke kvalifikaci, certifikáty prokazující ekologické plnění apod.). Žádost o účast ani nabídku tak dodavatelé sami nevytvářejí. Dodava-

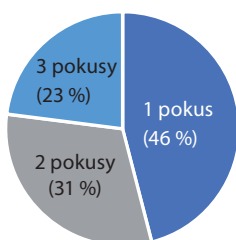
telé ocení, že dochází k administrativnímu zjednodušení formálních náležitostí. Administrátoři naopak ocení, že dochází zejména ke zjednodušení kontroly předložených žádostí o účast či nabídek, jakož i k eliminaci nejruznějších běžných pochybení dodavatelů. Odpadá tak často nutnost dožádat dodatečně objasnění u dodavatele a postup se stává rychlejší.

Ministerstvo u DNS Evaluate II začalo používat nové přehledné formuláře žádosti o účast a kladlo velký důraz na maximální zákonem dovolenou komunikaci s dodavateli. Cílem bylo nejen ulehčit stávajícím dodavatelům přechod z DNS Evaluate I do DNS Evaluate II (2/3 zařazených dodavatelů do DNS Evaluate II bylo zařazeno i v DNS Evaluate I), ale i novým dodavatelům zařazení do DNS obecně. Ze srovnání údajů o zařazování dodavatelů v DNS Evaluate I a DNS Evaluate II vyplývá, že se snaha ministerstva vyplatila.

Grafy: Průměrný počet pokusů dodavatelů nutných k zařazení do DNS Evaluate I a II

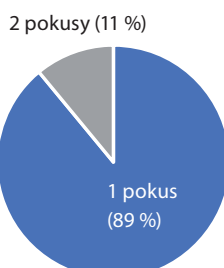
DNS Evaluate I (2016–2018)

Počet zařazených dodavatelů: 13
Průměrný počet pokusů...

DNS Evaluate II (2018 – 2023)

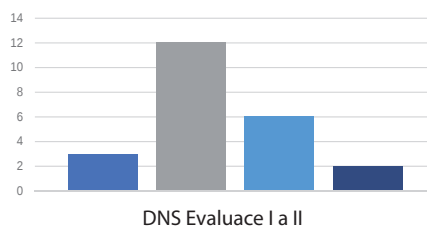
Počet zařazených dodavatelů: 9
Průměrný počet pokusů nutných k zařazení: 1,1

Kvalitativní hodnocení se hodí i do DNS

Jako kritéria výběru nejvhodnější nabídky se ministerstvo snaží využívat vždy nejefektivnější kritéria hodnocení pro danou komoditu či službu. U zmiňovaných DNS Evaluate I a II jsou proto používána nejčastěji kritéria kvality – konkrétně „kvalita realizace plnění“ či příležitostně „zkušenosti realizačního týmu“. Je třeba podotknout, že se jedná o plnění velmi odborné, kde vydefinovat jeho kvalitní zpracování není nikterak snadné. Navíc se jedná o veřejné zakázky spolufinancované z prostředků evropských fondů. Do dnešního dne řídicí orgán nenašel pochybení v postupech ministerstva, řešení nenapadají ani dodavatelé ve svých námitkách.

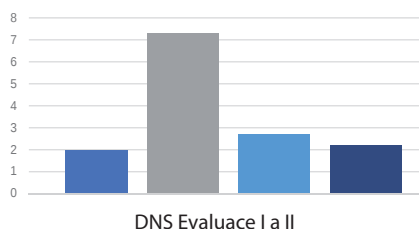
Graf: Počty vyhlášených veřejných zakázek v DNS Evaluate I a II v kategorii určené poměrem hodnotících kritérií kvalita x cena

Kvalitativní kritéria: 100 %

- Kvalitativní kritéria: 90 %
- Kvalitativní kritéria: 60 %
- Kvalitativní kritéria: 50 % a méně
- 100 % cena

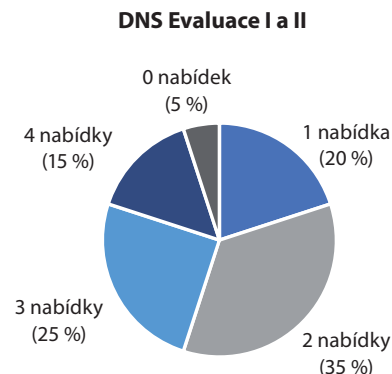
Graf: Předpokládaná hodnota (souhrnně) v Kč bez DPH u vyhlášených veřejných zakázek v DNS Evaluate I a II v kategorii určené poměrem hodnotících kritérií kvalita x cena

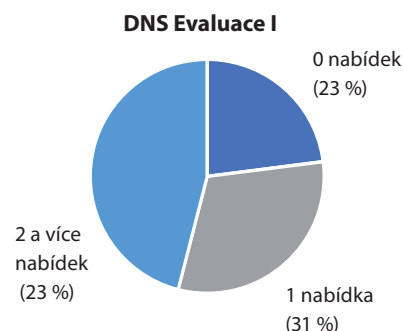
Kvalitativní kritéria: 100 %

- Kvalitativní kritéria: 90–70 %
- Kvalitativní kritéria: 60 %
- Kvalitativní kritéria: 50 % a méně
- 100 % cena

Graf: Počet podaných nabídek ve vyhlášených veřejných zakázkách v DNS Evaluate I a II

Graf: Počet nabídek podaných zařazenými dodavateli za trvání DNS Evaluate I

Závěr

Dlouhodobé a intenzivní využívání DNS v praxi se osvědčilo a v zásadě je ministerstvo s jeho fungováním spokojeno. Neznamená to však, že by nebylo co průběžně zlepšovat. Pravidelně probíhá komunikace se všemi subjekty zapojenými do přípravy zakázky i vlastního plnění tak, aby bylo možné optimalizovat nastavené procesy. I v zadávacích podmínkách je průběžně reagováno na zkušenosti s plněním (ať už negativními, či pozitivními), čímž dochází ke zvyšování kvality poptávaných/poskytnutých služeb/dodávek. ■

Petra Ingerová

Oddělení veřejných zakázek, Ministerstvo práce a sociální věcí

Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“